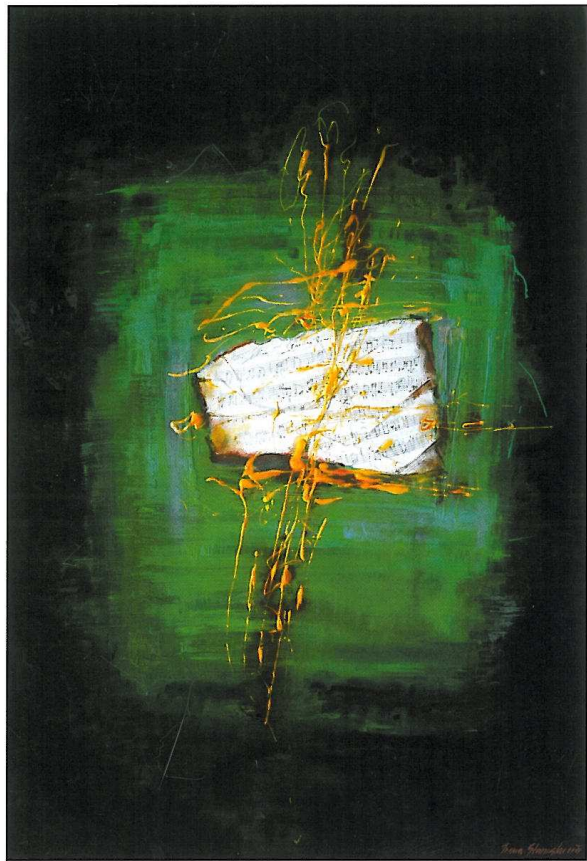

13. - 23. září 1999

BEZRUČOVA OPAVA

chvály

42.

Poety

a

42. Bezručova Opava Poety a chvály

13. – 23. září 1999

Letošní ročník našeho festivalu Bezručova Opava byl tematicky vymezen názvem Poety a chvály. Potěší šíří svého záběru včetně návratu k velkým osobnostem naší kultury. Vždyť právě Petr Eben – nejvýznamnější host festivalu – komponoval jeden ze svých často uváděných varhanních cyklů Laudes jako chválu života lidského. Nakonec i skutečnost, že nezanedbatelný podíl na festivalovém dění má nejmladší výtvarná, literární a hudební generace, lze, jak jsem přesvědčen, chápat jako prostou chválu tohoto světa. Osobně se těším z toho, že jeden z příspěvků literárněvědné konference připomíná odkaz Karla Čapka, jehož dílo bylo v době, kdy moje generace navštěvovala základní školu, vyřazováno ze školních knihoven a jeho knížky byly odváženy do sběru jako „nebezpečný odpad“. A přitom to byl on, kdo ve svém díle poprvé použil pojem robot, který obohatil nejen češtinu, ale všechny světové jazyky. Myslím, že nejsem sám, kdo si bez tohoto slova neumí představit konec 20. století.

Dramaturgii jednoho z festivalových dnů obohatí naši přátelé z Liptovského Mikuláše, svůj prostor dostalo filmové umění, jazz i humor. Mám radost z toho, že se v programu festivalu setkáme téměř se všemi místními tvořivými lidmi a kulturními institucemi, jejichž význam a věhlas je znám daleko za hranicemi našeho města. A upřímně mě těší, že jedné z takových osobností předám letos Cenu Petra Bezruče. Nechť tedy letošní ročník proběhne, řečeno společně s Petrem Ebenem, jako „oslovení či poselství“ při setkání s Vámi – účastníky festivalu.

Doc. RNDr. Ing. Jan Mrázek, CSc.

Pondělí 13. září

Městský dům kultury Petra Bezruče se od 9.30 hodin stane místem konání jednodenní konference Dějiny Opavy II. Svým obsahem konference navazuje na předchozí, která se uskutečnila v roce 1997 a je součástí dlouhodobého programu seznamování odborníků a širší veřejnosti s výsledky historického výzkumu i s aktuálními problémy dějin města Opavy. Témata avizovaných přednášek se budou týkat např. dějin opavských Židů, dánské intervence za třicetileté války, dějin opavské architektury 19. století i specifík vývoje opavské hudební kultury. Kromě odborníků domácích se předpokládá také účast zahraničních hostů ze Slovenska, Polska a Německa. Pod záštitou primátora města Opavy pořádá konferenci místní odbor Matice slezské ve spolupráci s Filozoficko-přírodovědeckou fakultou Slezské univerzity v Opavě, Slezským zemským muzeem v Opavě a Zemským archivem v Opavě.

V 17 hodin zazní z věže Hláska fanfáry Jindřicha Czerného v provedení členů Slezské kapely, které slavnostně oznámí zahájení festivalu.

Letošní držitel Ceny Petra Bezruče – opavský výtvarník a pedagog **Miloš Kačírek** – instaloval kolekci svých nových grafických prací na chodbách minoritského kláštera. Tyto prostory si autor vybral sám s představou, že právě zde výstavu zhlédne početná skupina autorových příznivců, ale i návštěvníků koncertů. Vernisáž 15. Kačírkovy samostatné výstavy je připravena na 17 hodin. V její hudební části vystoupí Helena a Jiří Vedralovi, které ještě uslyšíme v samostatném programu.

Miloš Kačírek

„Mgr. Miloš Kačírek (1935) s sebou nese“, jak napsal jeho přítel doc. Miroslav Malura, „kus Českomoravské vysočiny, svého původního domova, který mu právem symbolizuje básník Jakub Deml. Zůstává s rodným městečkem Tasovem spjat nejen častými návštěvami, ale také jako ilustrátor obecní kroniky. Kačírek s sebou ale také kus výtvarného Brna, spjatého především s uměleckoprůmyslovou školou a s „ministrem každodennosti“ profesorem Langrem, u něhož studoval. Po celou dobu tvůrčí činnosti jej ovlivňuje sen o výtvarné říši dětí a zdá se, že s ním žije již od studií na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Kačírek tamní učitele velmi ctí právě proto, že mu sen pomohli vytvořit. Miloš Kačírek vybudoval a řídil známou opavskou výtvarnou školu, uvedl do života techniku papírorytu a vedle toho, že předsedal mnoha mezinárodním porotám dětských výtvarných soutěží. Jako učitel inspiroval osobní cesty svých četných

žáků a jako výtvarník ilustroval a komentoval texty dětských knih i náš všední život. Mgr. Miloš Kačírek je bytostně obojím: učitelem i výtvarníkem. Je to Opavák z Vysočiny s hluboce lidským pohledem na svět.“

Manžele **Helena a Jiří Vedralovi** (housle – viola a kytara) posílení kontrabasistou **Petrem Kořínkem** natočili a před rokem v pražské Viole pokřtili své druhé CD pod názvem Hej lesem!, které obsahuje 18 moravských a českých lidových písní. Se svým osobitým pojetím folklóru (pro inspiraci zajíždějí na Helenino rodné Valašsko, avšak vstřebávají také jazz a minimalismus) předstoupí před festivalové publikum ve 20 hodin v Moravské kapli Domu umění.

Helena a Jiří Vedralovi

absolvovali hudební katedru Univerzity Palackého v Olomouci a prošli mnoha hudebními cestami přes tzv. vážnou hudbu, rock, folk i jazz. Při tříměsíčním pobytu v USA (1992), kam odjížděli převážně s jazzovým repertoárem, se změnil jejich postoj k folklóru, který se z milovaného, ale pouze privátního a doplňkového stal hlavním předmětem jejich hudebního zájmu. V roce 1995 začali spolupracovat s jazzovým kontrabasistou Petrem Kořínkem a nahráli album lidových písníček „Jaborové husličky“. Žijí mimo hudební centra ve východočeském Vysokém Mýtě.

Petr Kořínek

je brněnským rodákem a jedním z nejlepších pražských jazzových kontrabasistů. Hrál v mnoha špičkových souborech (SHQ Karla Velebného, Jazz Cellula Laca Decziho, Taneční orchestr Českého rozhlasu), spolupracoval s mnoha zahraničními sólisty (Lee Harper, Alan Praskin, Zbigniew Namysłowski) a je leaderem Pražského jazzového kvinteta. Na svém kontě má mnoho nahrávek, např. vlastní rozsáhlé kompozice na CD Porta Coeli.

Úterý 14. září

Součástí festivalu je každoročně literárněvědná konference. Zahájení té letošní, která se svým tématem protíná s mottem festivalu, avšak dodává mu ještě jiný rozměr, je připraveno na 9 hodin v sále Městského domu kultury Petra Bezruče. Analýza názorového vývoje v domácí literární vědě po roce 1945 ponese název **Návraty k velkým** a nabídne aktualizaci a reinterpretaci tvorby klíčových osobností 19. a 20. století. Odpovědi na nelehké otázky budou hledat jednotlivé referáty konference, kterou pořádá Ústav pro českou literaturu Akademie věd České republiky v Praze, Ústav bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, Slezské zemské muzeum – Památník

Petra Bezruče v Opavě ve spolupráci s Ústavem slovenské literatury Slovenské akademie věd v Bratislavě a Obcí spisovatelů v Praze.

„Diskuze o hodnotách nejsou u nás záležitostí ojedinelou. Připomeňme si jen spory o aktuální význam klasiků v poúnorovém období, kult „socialistických realistů“, polemiku o světonázorové orientaci Karla Čapka nebo o poezii Františka Halase. A kolik času muselo uplynout, než orgány řídící kulturní politiku vzaly na milost kontroverzní autory, počínaje Durychem, Zahradníčkem a Hostovským a konče „generací šedesátých let“. Dodnes musíme po normalizátorech doplňovat na mapě literárních dějin „bílá místa“ a odkrýt díla, která měla být natrvalo vymazána z paměti. Vystává však otázka, k jakým osobnostem se vracíme – jde o autory celonárodního významu, insitní, regionální? Máme na mysli mimořádná díla nebo umělcovy životní postoje: Jak je vůbec možné, že se určitá díla nebo osobnosti mohou stát předmětem kultu?“, uvádí pořadatelé konference.

V rámci konference, ale nejen pro její účastníky, proběhne od 19 hodin v AVE centru na Ostrožné ulici zahájení výstavy „bezručovských“ ilustrací osobitého a přitom velmi oblíbeného malíře a grafika **Vladimíra Komárka**. Další z Komárkových výstav v Opavě dokazuje, že se jeho dílo těší mezi místními znalci výtvarného umění značnému zájmu.

Vladimír Komárek

(1928) ukončil svá studia v roce 1954 na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v ateliéru prof. Karla Štipla. Zabývá se malbou, grafikou a ilustrací, působil však také pedagogicky a pověstný je i svým vypravěčským darem. Ilustroval Jelenina, Seiferta, Holana, Johna a další autory. Knihy s jeho ilustracemi byly opakovaně zařazeny mezi Nejkrásnější knihy roku. Komárkův výtvarný svět je plný ticha, míru, vzpomínek a naděje. Reálně podané věci nabývají v jeho díle skryté významy, výsostnou poezii a tajemství.

Na výstavu ilustrací, které doprovází nové vydání Slezských písní, navazuje od 20 hodin literární večer v Památníku Petra Bezruče s názvem **Čtenáři veršů**. Pořad, který připravili Zdenka a Vladimír Pfefferovi, bude zároveň promocí nového mimořádného vydání stěžejní Bezručovy sbírky, jež je načasováno k připomenutí 100. výročí prvních tisků básní.

Vladimír Pfeffer o chystaném večeru řekl: „Vedle přednesu vybraných básní ze sbírky Slezské písně v podání studentů Slezské univerzity Evy Millerové, Jiřího Šrámka a folkových zpěváků Ditty Pfefferové

a Milana Vavrečky bude vzpomenu i bezručovského přínosu velkého básníkovy přívržence a ctitele, nedávno zesnulého ředitele Ústavu pro českou literaturu AV ČR, dr. Vladimíra Macury, DrSc.

Středa 15. září

Literárněvědná konference Návraty k velkým bude pokračovat v sále Městského domu kultury Petra Bezruče přednesem příspěvků a diskuzí od 9 hodin. Závěr bohatého programu (v době uzávěrky tohoto tisku bylo přihlášeno 20 příspěvků) je předpokládán ve 13 hodin.

Den narození Vladimíra Vaška (15. září 1867 v Opavě), který právě před 100 lety začal používat pseudonym **Petr Bezruč**, si připomeneme nepatetickým pietním aktem u jeho hrobu na Městském hřbitově. Kyticí květů i zhudebněných básní poděkujeme rodákovi z nejslavnějších, byť sám v jedné z básní Opavu nazval „zrádným“ městem. Již 42 ročníků kulturního festivalu nesoucího Bezručovo jméno naopak dokazuje, že se odkazem „svého“ básníka můžeme stále (vesele i vážně) inspirovat.

Autorka výtvarného řešení plakátů letošního ročníku Bezručovy Opavy je **Irena Stanislavová**. Její častá korespondence s nejvýznamnějším hostem letošního festivalu – Petrem Ebenem – ji k tomu přímo předurčila. Výstava obrazů této známé opavské výtvarnice, která se často inspirovuje hudbou i notovým textem skladatelovým, nese název **Doteky tónů**. Vernisáž v Domě umění v 17 hodin vlastně zahájí program Ebenovy návštěvy našeho města. Světově proslulý umělec se dokonce nabídl, že při vernisáži sám zahráje klavírní part ke třem svým milostným písním (zpívat bude Kateřina Švorcová, žákyně ZUŠ V. Kálíka). Hudební program vernisáže pak uzavře Pěvecké sdružení slezských učitelek, které za řízení Petra Škarohlída přednese ukázkou z Ebenovy sborové tvorby (sólo zazpívá Jakub Tolaš).

Irena Stanislavová

(1949) pochází z Košic. Po studii na Střední uměleckoprůmyslové škole v Bratislavě a Univerzitě T. G. Masaryka v Brně se zabývá malbou, ilustrací, volnou i užitou grafikou. Samostatně vystavovala doma i v zahraničí – Slovensko, Německo, Rakousko, Japonsko, Thajsko, grafiku a svá exlibris představila také na kolektivních výstavách ve Francii, Itálii, Belgii, Holandsku a Venezuele. Výtvarnými pracemi je zastoupena v mnoha muzeích a galeriích (Dánsko, Brazílie, Itálie, Německo, Thajsko). O své práci říká: „Hledám paralely k odkazu osobností, které inspiroují trvalým potenciálem osobitých hodnot. Hledám styčná místa s hudbou

autora, barevný kolorit s povahou hudby, tóny se světlem. Hudba, v poslední době snad nejvíce z autorské produkce Petra Ebena, mi napomáhá překročit stíny reality všedních starostí a vrátit se do sféry duchovní svobody. Hudba evokuje barevné obrazy v mé optické paměti stejně silně jako příroda a člověk v ní. Čím více jsme pohlcováni technikou a hektickým rytmem současného světa, tím více pocítujeme touhu pobýt v prostoru harmonie.“

S Petrem Ebenem byl termín pobytu na festivalu domlouván již před dvěma roky, ihned po návštěvě Iliji Hurníka – neméně významného umělce a vlastně příbuzného (jeho sestra Šárka je totiž manželkou Petra Ebena). Skladatelův plný kalendář tehdy ročník, kdy se shodou okolností s koncerty z Ebenova díla úplně „roztrhl pytel“ – autor se totiž letos v lednu dožil sedmdesátky. A tak po Praze, Šumperku, Jihlavě a dalších místech se Ebenova hudba konečně rozezní v reprezentativní šíři i v Opavě. **Pocta Petru Ebenovi** bude rozdělena do několika samostatných programů. Středeční večer bude patřit skladbám varhanním a sborovým, které daly programu název **Duchovní svět**. V konkatedrále Nanebevzetí Panny Marie vystoupí od 19.30 hodin mladičká varhanice Daniela Feltlová – studentka Církevní konzervatoře v Kroměříži, která zvítězila v opavské varhanní soutěži, Petr Čech – varhaník a klavírista z Opavy, držitel čestného uznání ze soutěže Pražské jaro 1999, nyní studující HAMU v Praze, a na závěr programu i Ebenův žák a pedagog obou mladších kolegů, známý opavský interpret Tomáš Thon. Sborová díla s liturgickou tematikou přednesou jak mladí úspěšní zpěváci (dětský pěvecký sbor Domino ZŠ Ochranova – diriguje Ivana Kleinová), tak vyzrálá místní tělesa (smíšený pěvecký sbor Stěbořice – diriguje Karel Kostera za varhanního doprovodu bratra Aloise Kostery, Pěvecké sdružení slezských učitelek – diriguje Petr Škarohlíd a smíšený pěvecký sbor Křížkovský – diriguje Karel Holeš). Sborový cyklus Slaviček rajský pro ženský sbor doprovodí vůbec poprvé svými varhanními improvizacemi sám skladatel.

Petr Eben

„Prof. Petr Eben (1929) patří bezesporu k nejvýznamnějším osobnostem české současné hudby“, píše v knižním profilu skladatele Kateřina Vondrovicová. „Platí to zejména o oblasti varhanní a duchovní literatury, kde si vydobyl celosvětové uznání, neméně úspěšné jsou i jeho četné vokální, obzvláště sborové skladby. Řada dětských písniček a sborů téměř zlidověla, což znamená pro skladatele poctu nejvyšší. Eben má tedy dnes věru co obhlížet, i když ve své činnosti neustává.“ Za pozornost však stojí i Ebenovo umění improvizací, jeho pedagogické působení v Praze i v zahraničí. Mimořádně úspěšní jsou také tři Ebenovi synové (původní

záměr pozvat je do Opavy všechny společně nebylo možno pro jejich časovou vytíženost realizovat).

Petr Eben je držitelem čestného doktorátu Univerzity Karlovy a mnoha zahraničních poct – např. vyznamenání ministerstva kultury Francie (Rytíř umění a literatury), čestné profesury Royal Northern College of Music v Manchesteru atd. Na závěr malého skladatelova profilu ocitujeme jeho vyznání: „Hudba není pro mne v první řadě něčím, co zní, ale co oslovuje. Není něčím, co vytváří akustický prostor, ale co vytváří prostor pro já a ty, hudba je pro mne především setkáním. Setkáním s posluchačem jako oslovení či poselství, setkáním s Bohem jako prosba nebo chvála. Skladba pro mě není vypuštěným balónkem, ale míčem, hozeným a čekajícím na ruce, jež ho chytí.“

Čtvrtek 16. září

Pořad s názvem **Petr Eben dětem** je určen žákům opavských základních škol a představí výběr ze skladatelových klavírních skladeb a písní, které přednesou žáci ZUŠ V. Kálíka a ZŠ Ochranova. Část programu zazní opět v minoritském klášteře večer pro širší veřejnost. Začátek tohoto malého koncertu byl stanoven již na 9 hodin, aby vznikl prostor pro setkání dětí s dalším hostem festivalu, tentokrát z oblasti literární.

V sále Městského domu kultury Petra Berzuče se žákům Opavských škol představí od 10.30 hodin autorka knih pro dospívající mládež **Věra Řeháčková** (1950). Besedu se současnou brněnskou prozaičkou, která děj svých románů pro dívky zasazuje často do atraktivního prostředí jezdeckých sportů (např. Zlatka, děvče od koní, Říkal, jsi mi Pampeliško), pořádá Okresní knihovna Petra Bezruče.

V této souvislosti se ještě zmíníme o vyhlášení výtvarné soutěže **Albatros dětem – děti Albatrosu aneb moje vlastní ilustrace**, kterou v těchto dnech vyhlašuje Okresní knihovna Petra Bezruče. Soutěž pro děti z mateřských a základních škol okresu Opava vyvrcholí prezentací nejlepších prací při putovní výstavě nakladatelství Albatros na přelomu ledna a února roku 2000 v Opavě. Bližší informace o soutěži, jejíž uzávěrka bude 30. listopadu 1999, vám poskytnou pracovníci OKPB.

Návštěva hudebního skladatele Petra Ebena bude pokračovat v 16 hodin v sále Základní umělecké školy Václava Kálíka na Nádražním okruhu. Petr Eben zde představí pedagogům uměleckých škol i všem dalším zájemcům svou pozoruhodnou církevní operu **Jeremias** z let 1996-97. Části náročného sedmdesátiminutového díla, jehož předlohou je drama Stefana Zweiga, předvede autor zprvu u klavíru a následně

na videonahrávce. Sledovat genezi opery přímo z úst tvůrce bude jistě velmi nevšedním zážitkem i proto, že v nejbližší době nebudeme mít možnost zhlédnout její provedení přímo na jevišti nebo v kostele. Příběh Jeremiáše – který předpověděl zničení jeruzalémského chrámu a byl sám jeho nešťastným svědkem – činí z námětu nadčasové poselství.

„Není to jenom historický příběh“, říká skladatel, „ale problém člověka stojícího proti všem. Každý národ by takového proroka ve své historii našel. Jsou to ti osvícení jednotlivci, kteří vidí problémy v širších souvislostech, ale národ je nepřijímá a někdy i zabíjí.“

Závěrečná **Poc Petru Ebenovi**, tentokrát nazvaná **Svět dětí a lidové písně**, představí posluchačům v minoritském klášteře autorovo dílo pro nejmenší i pokročilé klavíristy a flétnisty i sborové dílo, tentokrát čerpající inspiraci z folklóru. Před přestávkou vystoupí žáci, absolventi a učitelé opavské ZUŠ, kteří pravidelně pro festival připravují tematicky zaměřené programy (vzpomeňme Antonína Tučapského, Václava Kálíka, Iľju Hurníka). K dětským interpretům (Karolína Valíková, Milada Jiráková, Veronika Račková, Barbora Neuwirthová, Kateřina Švorcová) se přidají absolventky Kateřina Hanová-Turková, studující nyní Ostravskou univerzitu a laureátka letošního Beethovenova Hradce Ester Godovská, která studuje HAMU v Praze. Ukázky z komorní tvorby přednese učitelské duo Jana Polednová – flétna a Oriana Šenfěldová – klavír. Druhou, sborovou část zahájí pěvecký sbor Cvrčci ZŠ Ochranova s dirigentkou Ivanou Kleinovou a koncertní poděkování vzácnému a milému hostu uzavře smíšený pěvecký sbor Křížkovský s dirigentem Karlem Holešem.

Pátek 17. září

Také výtvarná škola (ZUŠ na Solné ulici) pravidelně přispívá do festivalového dění zahájením výstavy ve své galerii. Letos dostanou prostor čerství absolventi uměleckoprůmyslové školy v Opavě. Učitelé ZUŠ, kteří vernisáž výstavy připravují na 17 hodin, jistě těší fakt, že mezi vystavujícími budou mít mnoho svých bývalých žáků, nyní odborně kvalifikovaných pro své povolání. **Maturitní výtvarné práce** budou v prostorách školy instalovány až do 19. listopadu.

Ke svému finále spěje celostátní soutěž mladých literárních talentů Hlavnice A. C. Nora. Již pět let probíhá slavnostní ukončení této soutěže, pořádané k počtě slavného rodáka, paralelně s děním Bezručovy Opavy. Veřejnost se může seznámit s ukázkami prací začínajících autorů do 30 let

na **Večeru prózy mladých**, který v Univerzitním klubu – čajovně Bludný kámen na Dolním náměstí začíná v 18.30 hodin.

Na večer připravili pořadatelé festivalu všem příznivcům jazzu skutečnou lahůdku. Po loňském vystoupení Petera Lipy se vám letos představí **Kontraband Milana Svobody**. Ve 20 hodin v sále Lidového domu rozehraje 18 hudebníků, členů velkého jazzového orchestru, osobitou kreaci, která vychází z moderního jazzu se silnou příměsí rocku. Orchester autorsky čerpá především z vlastní dílny (Svoboda, Kumžák, Marek, Pivarčí), ale zabývá se i klasickou swingovou hudbou třicátých let, úpravami vánočních písní a koled a dokonce i muzikálem.

Milan Svoboda

Milan Svoboda (1951) je uznávaným hudebním skladatelem, dirigentem a jazzovým pianistou. Studoval Konzervatoř v Praze, muzikologii na Karlově univerzitě, kompozici na AMU v Praze a jako stipendista působil v USA na slavné Berklee College of Music v Bostonu. V současné době šéfuje Kontrabandu, vede vlastní kvarteto a duo, vystupuje i jako sólista téměř v celé Evropě i v zámoří, nahrál 17 alb. Jako skladatel se vedle jazzu uplatnil i jako autor scénické hudby (60 divadelních inscenací, mj. pro Národní divadlo v Praze, 9 celovečerních filmů, mj. pro Karla Kachyňu a Dušana Hanáka, je autorem muzikálu Pěna dní a baletu Mauglí), dirigoval také české provedení rockové opery Jesus Christ Superstar.

Sobota 18. září

Pevným bodem Bezručovy Opavy se staly výstavy členů **Skupiny X**. Za příznivého počasí si budou moci zájemci o domácí výtvarný život prohlédnout novou kolekci obrazů téměř tří desítek výtvarníků v arkádách Dvořákových sadů. V opačném případě ve stejnou dobu (10 hodin) proběhne vernisáž v atriu Domu umění. Skupina X sdružuje profesionální i amatérské výtvarníky, pro něž je důležitější podobný postoj k životu a přátelství než úzce vyhraněný výtvarný názor. Proto mají výstavy podobu volného salónu s velmi pestrou směsicí technik, žánrů i stylů. Skupina každoročně dává prostor také začínajícím autorům z nichž se časem mohou stát stálí členové.

Vyhlášení výsledků celostátní soutěže prózy mladých **Hlavnice A. C. Nora 1999** připravilo stejnojmenné sdružení na 14 hodin do přísálí Kulturního domu v Hlavnicích. Mladí vítězští autoři převezmou odměny za svá díla, přítomné publikum uslyší úryvky z některých oceněných prací a následně se autoři setkají s renomovanými spisovateli. K této příležitosti opět vydává

Sdružení Hlavnice A. C. Nora další ze série zajímavých sborníků soutěžních prací, tentokrát pod názvem „Jdi za tím, kdo zapíská“. Almanach je pochopitelně přístupný nejen autorům, ale i široké veřejnosti.

Americký večírek aneb slezský bard Peter Withouthand a jeho přátelé

– tak zní název recesivního happeningu, který navazuje na obdobné akce typu Vstříc volbám, Večírek babího léta, Ruský den, Pochod hrabalovských postav a další. Připravený program opět předpokládá výraznou spoluúčast, jak ve stylizaci kostýmové, tak verbální, pohybové, myšlenkové. Na akci by se mělo vytvořit družné společenství amerických mafiánů, typických amerických boys and girls, policajtů, chybět by neměli ani praví newyorští bezdomovci a jejich psychoanalytici. Pořadatelé doufají, že si každý z Amerického večírku odnese takový kulturní zážitek, jaký si zaslouží a kolik během prohibice /20.00-03.00/ zkonzumuje. V předpokládaném programu se objeví ukázka z očekávané broadwayské premiéry – detektivky s kriminální zápletkou Where is lost John Lenghorn Plymouth (Kam zmizel Džon Leghorn Plynut). Posléze vystoupí Velký jazzový orchestr se svými starými i novými peckami. V dramaturgii a režii autorského tandemu Aleš Koudela a Jiří Siostrzonek jsou pro hosty večera (stylizovaného do období dvacátých a čtyřicátých let a současné velké vleklé krize až do konce tisíciletí) připravena další umělecká čísla a překvapení.

Neděle 19. září

Orchestr a sbor Slezského divadla v Opavě zařadil do programu festivalu svůj IV. abonentní koncert. V kostele sv. Vojtěcha zazní od 19.30 hodin v nastudování dirigenta Petra Šumníka a sbormistryně Kremeny Peschakové **Stabat mater Gioacchina Rossiniho**. Jeden ze sólových pěvecký partů přednese Richard Novák – člen operního souboru Národního divadla v Brně.

Gioacchino Rosini

(1792-1868) byl nazván Heinrichem Heine „sluncem Itálie“. Většina z 39 oper, které napsal do svých 37 let (psal až čtyři operní díla ročně), slavila za jeho života doslova famózní úspěch (zejména *Italka v Alžíru*, *Lazebník sevillský*, *Straka zlodějka* a *Vilem Tell*). Proslul také jako labužník. Skladbu *Stabat mater* komponoval již v době, kdy zatoužil po klidu a opernímu publiku se náhle a nečekaně odmíchl. *Stabat mater* (Stálá matka) je jednou z pěti sekvencí katolické liturgie, za jejíhož autora bývá považován *Jacopone da Todi* (+ 1306). Text určený

k uctění svátku *Sedmibolestné Panny Marie zhudebnila řada známých skladatelů* (např. *Giovanni Pierluigi da Palestrina*, *Giovanni Battista Pergolesi*, *Joseph Haydn*, *Franz Schubert*, *Ferenc Liszt*, *Giuseppe Verdi*, *Antonín Dvořák* i *Krzysztof Penderecki*).

Pondělí 20. září

Pondělní večer bude věnován filmovému umění. Ve spolupráci s opavským Filmovým klubem zhlédneme dva proslulé a cenami poctěné filmy za přítomnosti režiséra, kameramana a střihače **Miroslava Janka**. Prvním filmem bude legendární *Koyaanisqatsi* režiséra Godfreye Reggia, s ním později Miroslav Janek spolupracoval, následně uvidíme Jankův autorský film *Nespatřené*. Filmový večer začíná v 17 hodin v kině Elektra.

Miroslav Janek

(1953) vstoupil do filmu v průběhu 70. let řadou pozoruhodných krátkometrážních 16mm amatérských filmů. V roce 1980 spolu se svou ženou, střihačkou a častou spoluautorkou Toničkou, emigroval do USA. Tam snímal, stříhal či režíroval celou řadu převážně dokumentárních filmů. Ze všeobecně známých to byly např. *Powaqqatsi* a *Anima Mundi* Godfreye Reggia. Po listopadu 1989 se oba manželé vrátili domů. Z dokumentárních filmů, které vznikly v poslední době a často v produkci ostravské televize, jmenujme např. *Barokní operu*, *Hamsa*, *Já jsem, Premianti*. Uváděný film *Nespatřené* o nevidomých dětech, které začaly fotografovat, získal hlavní ceny v několika mezinárodních soutěžích (např. *Karlov Vary*, *Sao Paolo*).

Koyaanisqatsi (slovo jazyku kmene Hopi) znamená život vyvedený z rovnováhy nebo stav, volající po změně způsobu života. Ohromující filmové dílo trvající 83 minut podává svědectví o stavu tohoto světa bez jediného slova, pouze s uhrančivou hudbou Philipa Glasse.

Úterý 21. září

Všem, kteří by chtěli blíže poznat letošního držitele nejvyššího městského ocenění a samozřejmě i těm, kteří jej již znají a mají rádi, je určeno setkání či **beseda s Milošem Kačírkiem**. O životě, kantořině a výtvarné práci s ním bude rozmlouvat přítel Miroslav Malura, výtvarný a hudební teoretik, spoluzakladatel Skupiny X a pedagog Ostravské univerzity. **Beseda začíná v 17 hodin v gotické síni minoritského kláštera. Slavnostní ceremoniál předání Ceny Petra Bezruče** pak bude následovat před koncertem mezinárodně uznávaného ostravského souboru.

Kubínovo kvarteto nedávno pokřtilo kompletní nahrávku kvartetů Karla Ditterse z Dittersdorfu vzniklou v české premiéře pro firmu Multisonic. Před opavské hudbymilovné obecnostvo nyní soubor představuje s programem, ve kterém zazní čtyři ze šestice skladatelových děl pro toto obsazení.

Koncert připomíná letošní Dittersova výročí (260 let od narození a 200 let od úmrtí), ale zároveň dává příležitost k vystoupení vynikajícímu souboru, který jsme v Opavě již delší dobu neslyšeli.

Kubínovo kvarteto

(Luděk Cap, Jan Niederle – housle, Pavel Vítek – viola, Jiří Zedníček – violoncello) vzniklo v roce 1972 na ostravské konzervatoři, kde jeho členové dnes sami pedagogicky působí. Velkým přínosem pro soubor byla studia na JAMU v Brně ve třídě doc. Adolfa Sýkory – člena Janáčkova kvarteta (letošního předsedy poroty Beethovenova Hradce) a také konzultace u prof. Antonína Kohouta – člena legendárního Smetanova kvarteta. Soubor získal řadu cen na mezinárodních soutěžích (Francie, Anglie, Pražské jaro) a koncertoval takřka po celé Evropě. Nejnovější CD se skladbami K. Ditterse je již šesté v pořadí.

Karl Ditters von Dittersdorf

(1739-1799) strávil téměř polovinu života na zámku Jánský vrch nad městečkem Javorník ve Slezsku jako kapelník zámeckého orchestru a operního souboru i vrchní lesní správce vratislavského biskupa, hraběte Schaffgotsche. Ideální podmínky k tvorbě zúročil při komponování 44 oper (Lékař a lékárník byla ve své době údajně oblíbenější než Mozartova Figarova svatba), více než 100 symfonií, mnoho instrumentálních koncertů a chrámových děl. Dittersovy skladby sice nedosahují mistrovství zralých děl Mozartových či Beethovenových, ale svými kvalitami vysoce převyšují běžnou hudební produkci druhé poloviny 18. století.

Středa 22. září

Den Liptovského Mikuláše – tak lze nazvat dnešní festivalový program. Přátelské kontakty obou měst vyústily v konkrétní kulturní spolupráci – návštěvu dvou umělců, jejichž tvorba svou kvalitou přesahuje hranice Slovenska. Vystoupení prvního hosta bude patřit dětem do 10 let. Pořadatelé festivalu tak navazují na loňskou návštěvu skladatele Juraje Hatríka, který pro děti sehrál pohádkovou operu O vlčkoví Jabůrkovi. Pantomima **Kde je clown?** začíná v 10 hodin v Loutkovém divadle. Její autor **Miroslav Kasprzyk** o inscenaci říká, že je to „jednoduchý veselý a uběhaný příběh ztraceného klauna, který se nakonec sám najde“.

Miroslav Kasprzyk

(1962) – populární slovenský mim – zajíždí se svými představeními do Německa, Švýcarska, Rakouska, Itálie, Holandska, Dánska, Polska a samozřejmě již nejednou vystoupil v České republice. Jeho herecký projev je plný improvizace a humoru, což často využívají i filmoví a televizní tvůrci (Dragon Hearth – USA, Šmankote, babičko čaruj! – ČR atd.). Oblíbené jsou jeho výukové dílny i tréninky na odblokování stresu. Celkem připravil 12 pantomim, z nichž pět má ve stálé nabídce.

Mobilis in mobile je název výběru z poezie básníka **Ivana Laučíka**, který letos vyšel v Portugalsku. Nazvali jsme tak i básníkovu autorské čtení a besedu s tímto zajímavým hostem. Literární odpoledne začíná v čajovně Bludný kámen v 16 hodin.

Ivan Lučík

(1944) začal publikovat poezii v roce 1962. Se skupinou osamělí běžci pozval do Bratislavy Allana Ginsberga. Po studiích na pedagogické a filozofické fakultě a vydání dvou sbírek (Pohyblivý v pohyblivom – 1968, Sme príbuzní na začiatku – 1970) z politických důvodů nepublikoval. Po roce 1990 byl PaedDr. Ivan Lučík zvolen poslancem Slovenské národní rady za Veřejnost proti násilí, později působil jako ředitel školské správy a nyní vyučuje na Gymnáziu v Liptovském Mikuláši. Další sbírky (Vzdušnou čiarou – 1991, Havránok – 1998) získaly cenu Obce spisovatelů Slovenska.

Večeř bude opět patřit pantomimě – tentokrát pro dospělé diváky. V 19 hodin se můžete, pokud máte dojem, že jste se již dlouho nezasmáli, podívat v Loutkovém divadle na profilový program Miroslava Kasprzyka **MIMO album** (dnes již legendární etudy o životě, myšlenky, pohyb a smích).

Čtvrtek 23. září

V 17 hodin zazní z věže Hlávka slavnostní fanfáry, signalizující závěr festivalového maratónu. Ve stejnou dobu však zahájí první příspěvek Open konferenci **Petr Bezruč jako postmoderní oběť literárněvědných konferencí na sklonku tisíciletí**, kterou pořádá odbor školství a kultury Magistrátu města Opavy společně s Univerzitním klubem – čajovnou Bludný kámen v prostorách Moravské kaple Domu umění. Cílem této akce je bádání v odkazu literárních vědců, kteří Petru Bezručovi zasvětili svou celoživotní pracovní dobu, vyjma času na osobní volno po zaměstnání. Motto konference („Předtím, než člověka pohřbí, musí ho identifikovat.

Jinak by mohl domnělý mrtvý pokračovat v tom, co dělal hned po pohřbu. Zatím však ještě nikdo neprovedl obhlídku věci, či pojmu zvaného subjekt, i když jeho úmrtí pokládá za fakt už nemálo studentů a profesorů filozofie.“) ani název hlavního referátu, který přednese Mgr. Jiří Siostrzonek („Dekompozice subjektu, decentralizace struktury, destabilizace smyslu“), natož jména autorů dalších přihlášených koreferátů (MVDr. František Smělík, Ing. arch. Petr Veselovský, Aleš Koudela, Mgr. Nina Bradáčová, Ing. Vladimír Balcar, Mgr. Petr Rotrekl) jistě nenechají nikoho na pochybách, oč půjde.

Posledním kulturním počinem Bezručovy Opavy 1999 pak bude inscenace Radošinského naivního divadla z Bratislavy **Jako som vstúpil do seba**. Divadelní hra Stanislava Štepkya, který také hraje hlavní roli Stana, nese podtitul „správa zo súkromnej cesty“. Jedná se o muzikálovou sebeironickou komedii, ve které vystupují Jazyk, Zub moudrosti, Slina, Hlasivka, Vřed, Paraziti, ale také Srdce, Slza a Fantazie. Autorem hudby je Ján Melkovič, režii hry z roku 1998, která se řadí k nejlepším dílům tohoto originálního souboru, má Ondrej Spišák.

Radošinské naivné divadlo

U zrodu Radošinského naivního divadla stál student pedagogické fakulty Stanislav Štepkya. V obci s mnohaletou divadelní tradicí ochotničil počátkem 60. let se svými přáteli jen tak pro radost. Po vzniku úspěšné satirické hry Jááánošííík, na které již herecky a hudebně spolupracoval s Milanem Markovičem, přesídlilo divadélko v 70. letech do Bratislavy. Radošinské naivné divadlo má od té doby své věrné obdivovatele podobně jako náš Semafor či Ypsilonka. Většina z dalších dvou desítek her (např. Člověčina, Slovenské tango, Svadba) vypovídá s humornou nadsázkou o kýči, lidském cynismu a bezohlednosti takřka gogolovským úsměvem přes slzy. Proklamovaná naivita souboru totiž není v žádném případě oslavou prostoduchosti, ale častokrát upřímně míněným apelem proti lidské nelidskosti.

Romeo a Júlia Stokrát se zavraždí

Už sa krásne smejú
Romeo s Julkou.
Spojil ich kompromis.
A príbeh milencov
s pointou truchlivou
bude mať aj takých
sto repríz.
Život je drámou
nesmiernou.
Každý nový deň
premiérou.

a stokrát ožijú.
Zázraky všetkých
divadiel.
A krok od divadla
čaká na Júliu
s Romeom banálny
druhý diel.
Krásny mierový
druhý diel.
Zázraky všetkých divadiel.
Úlohy divadiel.

Ve dnech 13. – 17. a 20. – 23. září vždy od 16 hodin vystoupí před Slezským divadlem folklórní, dechové a smyčcové soubory okresu Opava. Vystoupení se konají jen za příznivého počasí.

Magistrát města Opavy

Programový tisk 42. Bezručovy Opavy
vydal odbor školství a kultury Magistrátu města Opavy v září 1999
Neprodejně
Dramaturgie festivalu Mgr. Petr Rotrekl
Redakce Mgr. Petr Hanousek
Grafická úprava PhDr. Irena Stanislavová
Tisk RETIS s. r. o.